

ПРЕОДОЛЯВАНЕТО НА ДЕМОГРАФСКАТА КРИЗА Е ВЪВ ВИСША СТЕПЕН НАЦИОНАЛЕН ИНТЕРЕС

● Държавните институции повече не могат да заобикалят проблема

Както стана известно през последните седмици, според изследвания на социолозите населението на България през 2050 г. ще намалее до 5.2 млн. души, а според някои прогнози е възможно да спадне и на 4.6 млн. души. От 1990 г. българската нация е с отрицателен прираст (- 5.2 на сто през 2004 г.). Проучванията сочат, че нацията ни намалява с около 40 хил. души всяка година, като годишно умират 100 хил. души. За същия период от време между 40 и 70 хил. напускат страната, а едва 10 на сто от тях се завръщат. Ако тези показатели се запазят към 2050 г., българите в държавата ще намалят до 60 на сто. Има опасност от сериозно намаляване и на образованите българи. Според изследванията в момента около 300 хил. деца не ходят на училище, а висшистите непрекъснато емигрират. Ако не бъдат предприети адекватни мерки, след 45 години 20 на сто от населението в България ще е неграмотно, а високообразованите ще намалят до минимум.

Сам по себе си проблемът е изключително тревожен, но той има и друга страна, която засяга системата на пенсионното осигуряване и самата пенсионна реформа. Демографската криза поставя на тежко изпитание държавното обществено осигуряване. Както е известно, от 1 януари т. г. вече функционира Национална агенция за приходите (НАП) по силата на новия Данъчно-осигурителен проце-

суален кодекс. От тази дата функциите по събиране и разпределяне на вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване преминаха от Националния осигурителен институт (НОИ) към НАП. Освен че броят на българите очевидно намалява, застарява самото население - от средна възраст 39.9 години през 2000 г. на 41 години през 2004 г. Показателят за брачност е спаднал двойно в

сравнение с 1984 г. и е 4 на хиляда през 2004 г., а раждаемостта е намаляла на 9 деца на 1000 души. Същевременно смъртността се увеличава: при мъжете нивото е близо 16 на хиляда, а при жените - 13 на хиляда.

Този показател има съществено влияние върху пенсионното осигуряване: от една страна, повишава се нивото на смъртност в трудоспособна възраст, а от друга - средната продължителност на живота след пенсиониране нараства. Вследствие на това все по-малко хора участват с вноски в държавното обществено осигуряване, откъдето се изплащат пожизнените пенсии. Следователно получаването на допълнителна втора пенсия от капиталово-покривните пенсионни фондове ще намали натиска към първия стълб (НАП), но едва след като тези фондове започнат да изплащат пенсии.

Затова не бе случайно, че президентът **Георги Първанов** свика заседание на Консултативния съвет за национална сигурност (КСНС) по демографските аспекти на националната сигурност на страната, което се проведе на 9 януари 2006 г. На заседанието присъстваха председателят на Народното събрание **Георги Пирински** и премиерът **Сергей Станишев**, както и останалите членове на КСНС по закон - председатели на парламентарни групи и членове на правителството.

Изслушани бяха доклади на министрите **Емел Етем**, **Емилия Масларова**, **Даниел Вълчев** и **Радослав Гайдарски**.

Участниците в КСНС споделиха изцяло загрижеността на експертите и докладчиците за протичащите в страната демографски процеси и тенденции. Посочено беше, че на фона на неблагоприятната демографска картина в Европа у нас е налице значително влошаване на основни демографски показатели, по повечето от които се оказваме на последните места. Общо бе мнението, че се намираме в състояние на *демографска криза* и че преодоляването ѝ следва да се превърне в

ПЪРВОСТЕПЕНЕН НАЦИОНАЛЕН ПРИОРИТЕТ

Участниците в заседанието оценяват като важна стъпка и необходима основа за по-нататъшната работа на институциите досегашните експертни разработки и проекта *Национална стратегия за демографско развитие на Република България (2006 - 2020 г.)*, подготвен от екип на БАН, експерти от различни ведомства и неправителствени организации.

КСНС смята за необходимо ускоряването на работата по стратегията за демографското

развитие на населението.

Разработването и осъществяването на новата демографска политика предполага активна, изпреварваща и синхронизирана политика на държавните институции. В нейното формиране и реализация следва да се ангажира сериозно научни и експертни звена, неправителствени организации, медии. Само активно взаимодействие между всички тези фактори може да гарантира успеха на стратегията.

Друго важно условие е постигането на дългосрочно съгласие по основните цели и параметри на демографската политика, без партизиране и идеологическо противопоставяне.

Главната цел на стратегията трябва да изразява стремежа за ограничаване и преодоляване в дългосрочен план на демографската криза чрез забавяне темповете на намаляване броя на населението, търсене на резерви за повишаване на раждаемостта и издигане качеството на човешкия капитал.

За да бъде постигната тази цел, следва да се предприемат комплекс от мерки в образованието, здравеопазването, социалната защита, заетостта и миграционната политика.

Участниците в заседанието на съвета са убедени в необходимостта от:

- създаване на специални условия за издигането и утвърждаването ролята на семейната институция; за осигуряване на добро, отговорно родителство при отглеждането и възпитанието на децата, като се засягат санкциите и се криминализират посегателствата срещу деца и злоупотребите с родителство;

- изготвяне на анализ и на негова основа - на конкретни предложения за промени в законодателството и в нормативните документи;

- прилагане на нов подход в социалната политика - от социални помощи към инвестиции в обучение и квалификация, в социални услуги за деца, пограстващи и младежи;

- развитие на диференци-

КСНС смята, че важен приоритет в демографската стратегия на държавата следва да бъде овладяването на миграционните процеси, както и ефективната политика към сънародниците ни извън България, създаваща условия за приобщаване, завръщане и реализация в родината.

Новата демографска политика трябва да бъде насочена към всички български граждани, независимо от техния етнос, религия или пол.

Дългосрочната, последователна и отговорна работа по преодоляването на последствията от демографската криза е във висша степен национален интерес. Усилията в тази посока се вписват в новите подходи и принципи, очертани в основни документи на Европейския съюз.

На 9 януари 2006 г. президентът **Георги Първанов** свика заседание на КСНС на тема „Разработване на стратегия за демографското развитие на Република България“

Снимка ПРЕСФОТО БТА

рания подход в осигуряването на семейните помощи с акцент върху стимулите за раждането на второ дете; - съдействие от страна на държавата и общините за решаване на жилищните проблеми на младите семейства, включително и чрез използване на механизмите на кредитната политика.

В образованието усилията трябва да се насочат към създаване на възможности за равнопоставен достъп до обучение, за максимален обхват на децата и към подобряване качеството на образованието с цел повишаване шансовете за реализацията и конкурентоспособността на учениците в бъдеще. Следва да се обърне специално внимание на развитието на програмите за здравната култура и сексуалното възпитание на учащите се, на извънкласните и извънучилищните форми за работа с учениците, на възможностите за обучение през целия живот.

Необходимо е да бъде въведено преференциално кредитиране на студентите и докторантите.

ВЛОШЕНОТО ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ

на нацията предполага оптимизиране на структурата и организацията на предоставяните здравни услуги - за осигуряване на равен достъп до качествени медицински услуги, включително и на бедните и социално уязвими групи; за възстановяване и увеличаване на ефективността на училищното, детското и майчиното здравеопазване. В спешен порядък трябва да бъдат предприети мерки за разширяване на профилактиката и ограничаване на заболяемостта, за рязко намаляване на детската смъртност и подобряване на детското и майчиното здраве, където имаме показателни, многократно по-тежки от нивата в ЕС.

Особено важно е осигуряването на по-добър достъп до качествени медицински услуги и образование в планинските и в граничните райони - като елемент от една по-активна политика към регионите.

офис - **Санди**
Митническо
агентство/спедиция

София 1202,
ул. „Белоградчик“ № 1,
ет. 2, офиси 3 и 8,
тел./факс 310 811,
тел. 931 15 40

* **ОФОРМЯНЕ**
НА ВСИЧКИ
ДОКУМЕНТИ
ВНОС/ИЗНОС

* **ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО**
ПРЕД
МИТНИЧЕСКО
УЧРЕЖДЕНИЕ

* **СПЕДИЦИЯ**

INTERAMERICAN
ASSISTANCE

„ИНТЕРАМЕРИКАН АСИСТАНС“ ЕАД

Обявява конкурс по документи за офиса си в град
София за следните позиции:

СПЕЦИАЛИСТ ПО ЗАВЕЖДАНЕ И ЛИКВИДАЦИЯ НА ЩЕТИ ПО МПС

Изисквания:

- ✓ Висше техническо образование;
- ✓ Минимум три години опит в ликвидация на щети по автомобилно застраховане;
- ✓ Компютърна грамотност;
- ✓ Умение за работа в екип и добра комуникативност;
- ✓ Владението на английски език ще се счита за предимство.

Дружеството предлага:

- Трудово възнаграждение съобразено с квалификацията;
- Много добри условия на труд;
- Обучение.

При проявен интерес, моля, изпратете биографична справка, мотивационно писмо и снимка на един от следните адреси:

„Интерамерикан Асисанс“ ЕАД
София 1592,
бул. „Искърско шосе“ 12, ет. 4
или
assistance@interamerican.bg

Краен срок 03.02.2006 г.

Ограничен брой кандидати ще бъдат поканени за събеседване.